

JSES

Journal of Sustainable Educational Studies

Geliş/Received: 27.01.2021 Kabul/Accepted: 31.01.2021

GELİN-KAYINVALİDE İLİŞKİLERİ İLE EVLİLİK DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Ash Nur İPEK¹

Özet

Bu araştırmanın amacı gelin-kayınvalide ilişkileri ile evlilik doyumu düzeyleri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesidir. Araştırmada alt problem olarak gelin-kayınvalide ilişkileri ve evlilik doyumu eğitim düzeyi, evlilik süresi, çocuk sayısı ve gelir düzeyine göre incelenmiştir. Bu araştırmanın evrenini, Türkiye’de ki coğrafi bölgelerden tesadüfi olarak seçilen 21-57 yaş aralığındaki 188 kadın oluşturmaktadır. Araştırma, ilişkisel araştırma modeline dayalı betimsel bir çalışmadır. Araştırmada ölçme aracı olarak, evli kadınların yaşlarına, eğitim düzeyine, evlilik sürelerine, çocuk sayılarına ve gelir düzeyine ilişkin bilgi toplamak amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu, algılanan gelin-kayınvalide ilişkisini ölçmek için Aydın (2017) tarafından geliştirilen “Gelin-Kayınvalide İlişkileri Ölçeği” ve evlilikten alınan doyumu ölçmek amacıyla Tezer (1996) tarafından geliştirilen “Evlilik Yaşamı Ölçeği” kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analiz edilmesiyle gelin-kayınvalide ilişkisi düzeyleri ile evlilik doyumu düzeyleri arasında “.47” oranında pozitif yönde orta düzeyde ve anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Kolmogorov-smirnov değerlerine bakılmış Gelin-Kayınvalide İlişkileri Ölçeği değeri “.00” ($p<.05$) ve Evlilik Yaşamı Ölçeği değeri “.00” ($p<.05$) bulunmuş ve Non-parametric testler uygulanmıştır. Eğitim düzeyine, evlilik sürelerine, çocuk sayılarına ve gelir düzeyi analizleri her iki ölçek içinde Kruskal-Wallis H testi kullanılarak yapılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Gelin-kayınvalide ilişkileri; evlilik doyumu; evlilik

AN INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THE BRIDE-MOTHER-IN-LAW RELATIONSHIPS AND MARITAL SATISFACTION

Abstract

The aim of this study is to evaluate the relationship between bride-mother-in-law relationships and marital satisfaction levels. In the research, as sub-problems, bride-mother-in-law relationships and marital satisfaction were examined according to education level, duration of marriage, number of children and income level. The universe of this study, which randomly from geographical regions in Turkey are 188 women in the 21-57 age range selected. The research is a descriptive study based on the relational research model. The Personal Information Form developed by the researcher to collect information on the age, education level, marriage duration, number of children and income level of married women as a measurement tool in the study, and the "Bride-Mother-in-law Relationship Scale developed by Aydın (2017) to measure the perceived bride-mother-in-law relationship "And" Marriage Life Scale "developed by Tezer (1996) to measure marital satisfaction. By analyzing the obtained data, it was found that there is a moderate and significant relationship between the bride-mother-in-law relationship levels and marital satisfaction levels at the rate of “.47”. Kolmogorov-Smirnov values were examined and the value of the Bride-Mother-in-Law Scale was found to be ".00" ($p <.05$) and the value of

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Tezli Yüksek Lisans Programı, İstanbul-Türkiye, aslinuripek1@gmail.com, ORCID: 0000-0001-5727-2523.

the Marital Life Scale ".00" ($p < .05$) and Non-parametric tests were applied. The Kruskal-Wallis H test was used to analyze education level, duration of marriage, number of children and income level in both scales

Keywords: Bride-mother-in-law relationships; marital satisfaction; marriage

Makale Türü (Article Type): Araştırma Makalesi

Kaynakça Gösterimi: İpek, A, N. (2021). Gelin-kayınvalide ilişkileri ile evlilik doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Journal of Sustainable Educational Studies*, 2(1), 35-49.

1. GİRİŞ

Bir çiftin evlilik yaşamına adım atması ile toplumun en küçük birimi olarak isimlendirilen aile kurumunun oluştuğu söylenebilir. Aile hayatının devamlılığı evlilik kurumu aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Aile sadece bir kadın ve erkeğin evlilik yolu ile bir araya gelip beraber yaşaması anlamına gelmemektedir (Karakaş-Uslu, 2019, s. 9). Bireyler birbiriyle evlendiklerinde karşılıklı olarak aileleri ile de biyolojik olmayan bir akrabalık bağı geliştirmektedirler. (Karakaş-Uslu, 2019, s. 10). Bu akrabalıklar, kültürümüzde de birçok isim ile ifade edilmektedir. Bunlar arasında elti, görümce, kayın, gelin, kayınvalide, kayınpeder, damat vb. ifadeler sayılabilmektedir.

Kayınvalide ve gelin arasındaki ilişkinin gerilim ve güç mücadeleleriyle dolu olduğu inancı kültürler, popüler ve bilimsel söylemler ve tarihi dönemler arasında da kendini göstermektedir (Shih ve Pyke, 2015, s. 2). Silverstein'a (1990) göre Batı toplumlarında kayınvalide ve gelin arasında yaşanan çekişmenin nedeni çok yönlüdür ve genellikle kıskançlık, rekabet, aktarım, yer değiştirme, sınır düzenlemesi ve tutarsız rol beklentileri gibi konularla ilgilidir. Genel anlamda kayınvalide gelin ilişkisi karşılıklı olumsuz duygu ve durumları içeren bir ilişki türüymüş gibi de aktarılmaktadır (Aydın ve Canel, 2016, s. 3). Ancak kayınvalide ile genellikle çok olumlu ilişkilerde sağlanmaktadır. Gelinler kayınvalidelerinden yeni değerler, bilgiler öğrenebilirler bu da eşler arasındaki bağın güçlenmesine yardımcı olabilir (Silverstein, 1990, s. 403).

Gelin ve kayınvalide arasında yaşanan sorunların nedenleri arasında birçok sebep sayılabilmektedir. Gelinin köken ailesinden duygusal anlamda ayrılması eşile yeni sadakat ve bağ geliştirmesine yardımcı olacaktır eğer birey yeterince ayrılmadıysa, gelin ve kayınvalide arasındaki kıskançlık ve rekabet daha olası hale gelecektir. Gelinin kayınvalidesine karşı olumsuz bir aktarım sağlaması durumunda da çözülmemiş hayal kırıklıkları veya kişinin kendi ebeveynine karşı duyduğu öfkesi kayınvalidesine aktarılacaktır. Olumlu bir aktarım ise kayınvalideyi aşırı derecede idealize edici olabilir ve bu da sonrasında hayal kırıklığına yol açabilir (Silverstein, 1990, s. 403). Bunun yanında her ailenin kendi inançları, tutumları, değerleri ve gelenekleri bulunmaktadır. Bu tür adet ve inanç farklılıkları hem çiftlerin kendi aralarında hem de çift ve aile arasında büyük çatışmalar yaratabilir. Basit bir etkinlikteki değişiklik bile, aile tarafından saygısızlık olarak adlandırılabilir ve çift arasında çatışmalar yaratabilir. Esneklik, başarılı evlilikler geliştirmede önemli bir kavramdır (Silverstein, 1990, s. 406).

Gelin ve kayınvalide arasındaki ilişki, kayınvalidenin hem oğlu hem de torunları ile olan ilişkiyi etkilemektedir (Turner, Young ve Black, 2006, s. 588). Aynı zamanda gelinin eşine karşı olan kızgın duyguları, kayınvalideye yansıyabilmektedir (Silverstein, 1990, s. 400). Tüm bunları ele aldığımızda bu ilişkide önem arz eden bir diğer kişinin koca olduğunu söyleyebiliriz. Tayvanlı kadınlar üzerinde yapılan bir araştırmaya göre kadınlar kocalarını kayınvalideleriyle yaşadıkları çatışmalarla başa çıkmak için önemli bir kaynak olarak görmektedirler (Wu, Yeh, Cross, Larson, Wang ve Tsai, 2010, s. 502). Tsai (2002) evli Tayvanlı erkeklerin çatışmalarla başa çıktıkları dört yolu tanımlamaktadır: İlki eşin tarafında yer almak yani karısına destek olmak, ikincisi problem çözme yani çatışmayı eşin veya annenin tarafını almaktansa çözmek, üçüncüsü çatışmayı görmezden gelmek ve sonuncusu annenin tarafında yer almaktır. Eşin tarafında yer almak ve problemi çözmek, çatışmada destekleyici olarak görülmektedir. Aksine, çatışmayı görmezden gelmek ve annenin tarafını tutmak, eşin bakış açısından bakamamak ve eşe verilecek desteğinin eksikliği olarak görülebilmektedir. Eşler, kocalarının çatışmayı görmezden geldiğini veya annelerinin tarafını tuttuğunu hissettiklerinde, kocalarının kendilerini desteklemediğini hissedebilirler, bu da kocalarına karşı olan samimi duygularını azaltabilir (akt. Wu ve diğerleri, 2010, s. 503; Tsai, 2002).

Çiftin birbirlerine karşı duygularının azalması ise evlilik doyumunun olumsuz etkilenmesine neden olacaktır. Aydın ve Canel'e (2017) göre eşlerin aileleriyle olan etkileşimleri de evlilik doyumlarına olumlu veya olumsuz etki etmektedir.

Evlilik doyumu, kişilerin evlilik birliği içerisinde beklentilerinin karşılanma düzeyi olarak açıklanabilir. Evlilik uyumu ve evlilik doyumu kavramları da birbirlerini tamamlayan iki kavram olarak karşımıza çıkmaktadır (Baran, 2013, s. 7). Kişinin evliliğinin nasıl ilerlediği yaşamının kalitesi ile karşılıklı olarak etkileşim içerisinde (Hünler ve Gençöz, 2003, s. 100). Bireyler sağlıklı bir evlilik hayatıyla moral ve mutluluk seviyelerinin daha yüksek olduğu bir hayata sahip olabilmektedir (Çağ ve Yıldırım, 2013, s. 14). Fenell'e (1993) göre 20 yıldan uzun süreli başarılı evliliklerin 10 özelliği bulunmaktadır; (1) evliliğe ömür boyu bağlılık (2) eşe sadakat (3) güçlü ahlaki değerler (4) eşe saygı (5) cinsel sadakat (6) iyi bir ebeveyn olma arzusu (7) Tanrı'ya iman ve manevi bağlılık (8) eş memnun etme ve destekleme arzusu (9) eş ile iyi bir arkadaşlık kurabilme (10) bağışlama ve affedilmedir.

Çiftlerin ilişkilerinin süresi boyunca değişen düzeylerde evlilik doyumu yaşadıkları görülmektedir (King, 2016, s. 1). Aynı şekilde evlilik son derece arzu edilen bir ilişki gibi görünürken, istatistikler evlilik doyumunun kolayca sağlanamadığını da göstermektedir (Rosen-Grandon, Myers ve Hattie, 2004, s. 58). Çiftlerin birlikteliklerinde yaşanan stres veya doyumun sağlanamaması aile içine de aynı şekilde olumsuz ve mutsuz bir hava olarak kendini göstermektedir (Canel, 2007, s. 59).

Alan yazını incelendiğinde evlilikteki mutluluğu etkileyen birçok faktör bulunmaktadır bunlar arasında fiziksel çekicilik, kişilerin birbirlerine karşı tutum ve davranışları, evlilik yaşları, çocuk sahibi olma veya olmama, maddi durum, ortak ilgi alanları ve cinsel yaşam sayılabilmektedir (Gülsün, Ak ve Bozkurt, 2009, s. 71). Buluş ve Bağcı'ya (2016) göre ise mutlu bir evlilik hayatı ile ilgili olduğu düşünülen değişkenler arasında evlilik doyumu, aile yılmazlığı ve iletişim becerileri bulunmaktadır. Evlilik yaşamını etkileyen değişkenlerden biri olan cinsel işlev bozukluğunun evlilik yaşamına etkilerinin açıklandığı araştırmalar incelendiğinde cinsel işlev bozukluğunun evlilik yaşamına olumsuz bir etki sağladığı sonucu ile karşılaşılmıştır (Gülsün, Ak ve Bozkurt, 2009, s. 77). Evlilik yaşamının olumsuz etkilenmesi evlilik doyumunun da bundan olumsuz etkilendiği anlamına gelmektedir.

Eşler arasındaki iletişimin niteliği de evlilik doyumunu etkileyen, sorunların büyümesine veya çözülmesine etki eden bir değişkendir (Eskin, 2012, s. 227). Çiftler konuşma sırasında söylenen sözleri olmayacak şekillerde anlayabilir bu da sorunun çözülmesi bir yana daha fazla büyümesine sebebiyet verebilir. Aynı şekilde kişinin sadece kendisi konuşup eşinin söylediklerini dinlemeyerek kendi söylediklerini dikte etmeye çalışması da çiftlerin iletişimde sıkıntı yaşamasına sebebiyet verecektir (Akgün ve Polat-Uluocak, 2010, s.12). Ailenin büyükleri arasında oluşan iletişim sorunları ailenin dağılmasına kadar ilerleyebilecek sonuçlar doğurabilmektedir (Yılmaz, İlketenci, Yılmaz ve Mamirova, 2018, s. 446).

Aile içerisinde birçok konuda çiftler arasında çatışmalar çıkabilmektedir. Bu çatışma, çiftlerin etkileşimlerinin sınırlarını genişletirse, birbirlerini daha iyi anlamalarını sağlarsa ve sorunu yaratıcı bir şekilde çözerse yapıcı olabilir. Çiftlerin iletişimlerinin sağlıklı olduğu çatışmayı çözebilecek potansiyelde bir evlilik içerisinde olmaları bu ilişkiden aldıkları doyumunu olumlu etkileyecektir. Evlilik doyumu için önem arz eden beceriler olduğu gibi bu becerilerin tek başına yeterli olmadığı da görülmektedir eşler doyum düzeyi yüksek olan evliliklerde bu becerilerini daha etkili kullanabilmektedir bu nedenle bu becerileri etkili kullanabilmek için evlilik doyumunun artırılması, sağlıklı ilişki kurulabilmesi gerekmektedir (Vural-Batık ve Kalkan, 2017, s. 2641).

Alan yazını incelendiğinde gelin-kayınvalide ilişkileri değişkeninin anne-oğul bağlanması (Aydın ve Canel, 2017), anne-kız bağlanması (Karakaş-Uslu, 2019) gibi değişkenlerle ele alındığı görülmüştür. Evlilik doyumu değişkeninin ise kişilerarası ilişki tarzı (Kasapoğlu, Kutlu ve Durmuş, 2017), cinsiyet ve eş desteği (Kabasakal ve Soylu, 2016), maternal bağlanma (Durualp, Kaytez ve Aykanat-Girgin, 2017), yaşam doyumu (Yıldız ve Baytemir, 2016), boyun eğici davranışlar (Hünler ve Gençöz, 2003) gibi farklı değişkenler ile incelendiği görülmüştür. Gelin-kayınvalide ilişkisi ile evlilik doyumu arasındaki ilişkiyi inceleyen bir araştırmaya rastlanmaması nedeniyle bu çalışmanın alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmanın amacı evli kadınların gelin-kayınvalide ilişkileri ile evlilik doyumu düzeyleri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi ve bazı değişkenlere göre incelenmesidir. Araştırmanın gerçekleştirilmesi sırasında bu ana amaç doğrultusunda aşağıda verilen alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Evli kadınların gelin-kayınvalide ilişkisi ve evlilik doyumu arasındaki ilişki nasıldır?
2. Evli kadınların gelin-kayınvalide ilişkileri ve evlilik doyumları eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

3. Evli kadınların gelin-kayınvalide ilişkileri ve evlilik doyumları evliliğin süresine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
4. Evli kadınların gelin-kayınvalide ilişkileri ve evlilik doyumları çocuk sayısına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
5. Evli kadınların gelin-kayınvalide ilişkileri ve evlilik doyumları gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

2. YÖNTEM

Evli kadınların gelin-kayınvalide ilişkisi algıları ve evlilik doyumları arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlayan araştırma nicel modelde, ilişkisel araştırma desenine dayalı betimsel bir çalışmadır.

2.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Türkiye’de bulunan her coğrafi bölgeden tesadüfi olarak seçilen 21-57 yaş aralığındaki 188 kadın oluşturmaktadır. Veriler pandemi sebebiyle yüz yüze toplanamamış bu yüzden online anket hazırlanıp toplanmıştır. Çalışma grubunda bulunan katılımcıların 15’i ilkokul, 23’ü ortaokul, 40’ı lise, 95’i üniversite, 18’i yüksek lisans/doktora mezunudur. Katılımcıların 22’si 1 yıldan az, 56’sı 1 ile 5 yıl arasında, 35’i 5 ile 10 yıl arasında, 47’si 10 ile 20 yıl arasında, 31’i ise 20 yıl ve üzeri süredir evliliklerine devam etmektedir. Çocuk sayısına göre bakıldığında 56’sı çocuk sahibi olmadıklarını, 44’ü tek çocuğa, 61’i iki çocuğa, 21’i üç çocuğa ve 9’u ise dört ve dörtten fazla çocuğa sahibim seçeneğini işaretlemişlerdir. Son olarak gelir düzeyine göre bakıldığında 20’si alt gelir düzeyi, 160’ı orta gelir düzeyi ve 8’i üst gelir düzeyi seçeneklerini işaretlemişlerdir.

2.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler “Gelin-Kayınvalide İlişkileri Ölçeği”, “Evlilik Yaşamı Ölçeği” ve araştırmacı tarafından oluşturulan “Kişisel Bilgi Formu” kullanılarak elde edilmiştir.

2.2.1. Gelin-Kayınvalide İlişkileri Ölçeği

Aydın (2017) tarafından geliştirilen ölçek gelin tarafından algılanan kayınvalide ilişkisini değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Ölçek 40 madde ve 6 alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutlar sırasıyla olumlu etkileşim, müdahale/evliliğe etki, olumsuz etkileşim, kocanın rolü, psikolojik saldırganlık, kocanın tarafsızlığı olarak adlandırılmaktadır. Ölçeğin genel Cronbach α kat sayısı .96, alt boyutların Cronbach α kat sayıları .70 ile .95 arasındadır (Aydın, 2017, s. 69). 5’li likert (“1” kesinlikle katılmıyorum, “2” katılmıyorum, “3” emin değilim, “4” katılıyorum, “5” kesinlikle katılmıyorum) derecelenmeye sahip bir ölçektir. Ölçekten alınan yüksek puan gelin tarafından algılanan gelin-kayınvalide ilişkilerinin olumlu seyrettiğini ifade etmektedir.

2.2.2. Evlilik Yaşamı Ölçeği

Tezer (1996) tarafından geliştirilen ölçek bireylerin evlilikten aldıkları doyumunu ölçmek amacıyla hazırlanmıştır. 10 maddeden oluşmakta ve 5’li likert (“1” kesinlikle katılmıyorum, “2” katılmıyorum, “3” emin değilim, “4” katılıyorum, “5” kesinlikle katılmıyorum) derecelenmeye sahip bir ölçektir. Ölçeğin test tekrar test güvenilirlik katsayısı .85, iç tutarlık katsayısı ise ilkinde .91 ikincisinde ise .89 olarak tespit edilmiştir (Tezer, 1997, s. 4). Ölçekten elde edilen puan arttıkça kişilerin evlilik doyumları da artmaktadır.

2.2.3. Kişisel Bilgi Formu

Katılımcıların bazı özelliklerini belirlemek amacıyla gelin-kayınvalide ilişkisi ve evlilik doyumu ile ilgili literatür incelenmiş, bu kavramlarla ilgili olabileceği düşünülen değişkenlere ait verilerin elde edilebilmesi için araştırmacı tarafından hazırlanmış olan bir “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Hazırlanan bu formda katılımcıların yaşadıkları ili, yaşı, eğitim düzeyi, çocuk sayısı ve gelir düzeyini belirlemeye yönelik sorular bulunmaktadır.

2.3. Verilerin Toplanması

Ölçek yazarlarına araştırma konusu hakkında bilgi verilerek e-mail yoluyla kullanım izni alınmıştır. Veri toplama sürecinde online anket kullanılmış toplam 250 kişiye anket gönderilmiş olup 188 kişiden geri dönüş alınmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Verilerin analizi için SPSS for Windows 24.00 paket programı kullanılmıştır. Veri toplama araçları ile elde edilen bilgilerin programa girişi sağlanmıştır. Verilerin güvenilirlik analizi yapıldığında gelin-kayınvalide ilişkileri ölçeği verilerinin Cronbach α kat sayısı “.96”, evlilik yaşamı ölçeği verilerinin Cronbach α kat sayısı, “.91” olarak elde edilmiştir. Verilerin normal dağılıp dağılmadığını anlamak için Kolmogorov smirnov analizi uygulandığında gelin-kayınvalide ilişkileri ölçeği verilerinin (.00, $p < .05$) ve evlilik yaşamı ölçeği verilerinin (.00, $p < .05$) normal dağılım göstermediği görülmüş bu nedenle Non-parametric testler uygulanmıştır. Katılımcıların gelin-kayınvalide ilişkileri algılarının; eğitim düzeyi, evlilik süresi, çocuk sayısı ve gelir düzeyine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla “Kruskall-Wallis H testi” kullanılmıştır.

Katılımcıların evlilik doyumu düzeylerinin; eğitim düzeyi, evlilik süresi, çocuk sayısı ve gelir düzeyine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla “Kruskall-Wallis H testi” kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Tablo 1. Gelin-Kayınvalide İlişkileri Ölçeği ve Evlilik Yaşamı Ölçeğinin Normallik ile Güvenirlik Testi Sonuçları

Faktörler	p	A
Gelin-Kayınvalide İlişkileri Ölçeği	.00	.91
Evlilik Yaşamı Ölçeği	.00	.96

Tablo 1 incelendiğinde gelin-kayınvalide ilişkileri ölçeği normallik değeri “.00” ($p < .05$) evlilik yaşamı ölçeği normallik değeri “.00” ($p < .05$) ile normal dağılım göstermemektedir. Bu nedenle Non-parametric testlerden “Kruskall-Wallis H testi” uygulanmıştır. Güvenirlik sonuçlarına bakıldığında gelin-kayınvalide ilişkileri ölçeği güvenirlik değeri “.91” ($\alpha > .70$) evlilik yaşamı ölçeği güvenirlik değeri “.96” ($\alpha > .70$) olarak tespit edilmiş verilerin büyük ölçüde güvenilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Evli kadınların gelin-kayınvalide ilişkileri ile evlilik doyumu arasındaki ilişki korelasyon analiziyle incelenmiş elde edilen sonuçlar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Gelin-Kayınvalide İlişkileri ve Evlilik Doyumu Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular

	Evlilik Doyumu
Gelin-Kayınvalide İlişkileri	.48*
Olumlu Etkileşim	.46**
Müdahale/Evliliğe Etki	.41**
Olumsuz Etkileşim	.30**
Kocanın Rolü	.38**
Psikolojik Saldırganlık	.40**
Kocanın Tarafsızlığı	.37**

Tablo 2 incelendiğinde evli kadınların, gelin-kayınvalide ilişkisi düzeyleri ile evlilik doyumu düzeyleri arasında “.47” oranında pozitif yönde orta düzeyde ve anlamlı ilişki olduğu ($p > .01$) bulunmuştur. Yani evli kadınların gelin-kayınvalide ilişkileri iyileştikçe evlilik doyumları artmaktadır. Gelin-kayınvalide ilişkileri alt boyutlarından olumlu etkileşim alt boyutu ile evlilik doyumu arasında “.45”, müdahale/evliliğe etki alt boyutu ile evlilik doyumu arasında “.41”, olumsuz etkileşim alt boyutu ile evlilik doyumu arasında “.30”, kocanın rolü alt boyutu ile evlilik doyumu arasında “.37”, psikolojik saldırganlık ile evlilik doyumu arasında “.40”, kocanın tarafsızlığı alt boyutu ile evlilik doyumu arasında “.37” oranında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı ilişki olduğu ($p > .01$) bulunmuştur. Eğitim durumuna göre göre gelin-kayınvalide ilişkileri düzeylerinde anlamlı fark olup olmadığını incelemek amacıyla Kruskall-Wallis H testi gerçekleştirilmiş elde edilen sonuçlar Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Eğitim Düzeylerine göre Gelin-Kayınvalide İlişkileri Düzeyleri

Faktörler	Eğitim Düzeyi	N	Ortalama	SS	p
Gelin-Kayınvalide İlişkileri	İlkokul	15	72.13	35.24	.18
	Ortaokul	23	83.13	40.16	
	Lise	39	91.31	42.50	
	Üniversite	93	98.80	39.12	
	Yüksek Lisans/Doktora	18	112.39	32.54	
Olumlu Etkileşim	İlkokul	15	61.80	19.45	.08
	Ortaokul	23	82.63	18.92	
	Lise	39	99.56	16.02	
	Üniversite	93	98.46	17.07	
	Yüksek Lisans/Doktora	18	105.50	19.27	
Müdahale/Evliliğe Etki	İlkokul	15	82.80	7.98	.05
	Ortaokul	23	82.98	8.30	
	Lise	39	82.08	10.02	
	Üniversite	93	99.01	8.08	
	Yüksek Lisans/Doktora	18	122.58	4.76	
Olumsuz Etkileşim	İlkokul	15	77.83	7.05	.45
	Ortaokul	23	80.98	6.69	
	Lise	39	98.92	6.48	
	Üniversite	93	97.40	6.63	
	Yüksek Lisans/Doktora	18	101.11	7.34	
Kocanın Rolü	İlkokul	15	107.50	6.36	.13
	Ortaokul	23	92.48	6.52	
	Lise	39	83.05	6.84	
	Üniversite	93	92.60	6.00	
	Yüksek Lisans/Doktora	18	120.86	3.28	
Psikolojik Saldırganlık	İlkokul	15	74.77	4.05	.07
	Ortaokul	23	78.39	4.99	
	Lise	39	85.45	5.51	
	Üniversite	93	103.25	4.57	
	Yüksek Lisans/Doktora	18	105.94	3.20	
Kocanın Tarafsızlığı	İlkokul	15	85.17	2.41	.10
	Ortaokul	23	76.09	2.44	
	Lise	39	84.96	2.89	
	Üniversite	93	101.40	2.52	
	Yüksek Lisans/Doktora	18	110.81	2.06	

Tablo 3 incelendiğinde evli kadınların gelin-kayınvalide ilişkisi düzeyleri (.18; $p>.05$) ile olumlu etkileşim alt boyutu (.08; $p>.05$), müdahale/evliliğe etki alt boyutu (.055; $p>.05$), olumsuz etkileşim alt boyutu (.45; $p>.05$), kocanın rolü alt boyutu (.13; $p>.05$), psikolojik saldırganlık alt boyutu (.07; $p>.05$), kocanın tarafsızlığı alt boyutu (.10; $p>.05$) eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucu elde edilmiştir. Evli kadınların evlilik doyumu düzeylerinin eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin gerçekleştirilen Kruskal-Wallis H testi sonuçları Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Eğitim Durumlarına göre Evlilik Doyumu Düzeyleri

Faktörler	Eğitim Durumu	N	Ortalama	SS	p
Evlilik Doyumu	İlkokul	15	72.70	35.24	.00
	Ortaokul	23	77.09	40.16	
	Lise	39	80.01	42.50	
	Üniversite	93	102.87	39.12	
	Yüksek Lisans/Doktora	18	123.06	32.54	

Tablo 4 incelendiğinde evli kadınların evlilik doyumu düzeylerinin (.00; $p>.05$) eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucu elde edilmiştir. Evli kadınların gelin-kayınvalide ilişkisi düzeylerinin evliliğin süresine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin gerçekleştirilen Kruskal-Wallis H testi sonuçları Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Evliliğin Süresine göre Gelin-Kayınvalide İlişkileri Düzeyleri

Faktörler	Evlilik Süresi	N	Ortalama	SS	P
Gelin-Kayınvalide İlişkileri	1 yıldan az	22	114.91	37.33	.14
	1-5 yıl	54	98.89	39.62	
	5-10 yıl	34	85.62	40.21	
	10-20 yıl	47	96.31	41.07	
	20 yıldan fazla	31	79.37	35.17	
Olumlu Etkileşim	1 yıldan az	22	111.73	18.10	.11
	1-5 yıl	54	100.79	17.96	
	5-10 yıl	34	83.57	16.27	
	10-20 yıl	47	98.10	18.62	
	20 yıldan fazla	31	77.85	16,43	
Müdahale/Evliliğe Etki	1 yıldan az	22	106.16	7.47	.24
	1-5 yıl	54	93.92	7.68	
	5-10 yıl	34	98.03	10.18	
	10-20 yıl	47	99.72	9.00	
	20 yıldan fazla	31	75.45	7.48	

Olumsuz Etkileşim	1 yıldan az	22	114.66	6.74	.13
	1-5 yıl	54	100.44	6.46	
	5-10 yıl	34	82.44	6.09	
	10-20 yıl	47	95.46	7.28	
	20 yıldan fazla	31	81.63	6.40	
Kocanın Rolü	1 yıldan az	22	109.05	4.92	.58
	1-5 yıl	54	89.10	5.82	
	5-10 yıl	34	88.04	6.52	
	10-20 yıl	47	95.56	6.11	
	20 yıldan fazla	31	99.05	7.19	
Psikolojik Saldırganlık	1 yıldan az	22	120.57	2.67	.04
	1-5 yıl	54	101.69	4.85	
	5-10 yıl	34	91.01	5.41	
	10-20 yıl	47	86.48	4.94	
	20 yıldan fazla	31	79.47	4.21	
Kocanın Tarafsızlığı	1 yıldan az	22	101.11	2.05	.41
	1-5 yıl	54	104.12	2.54	
	5-10 yıl	34	93.68	2.91	
	10-20 yıl	47	86.90	2.49	
	20 yıldan fazla	31	85.47	2.67	

Tablo 5 incelendiğinde evli kadınların gelin-kayınvalide ilişkisi düzeyleri (.14; $p > .05$) ve olumlu etkileşim (.11; $p > .05$), müdahale/evliliğe etki (.24; $p > .05$), olumsuz etkileşim (.13; $p > .05$), kocanın rolü (.58; $p > .05$) ve kocanın tarafsızlığı (.41; $p > .05$) alt boyutlarında evlilik süresine göre anlamlı farklılığa rastlanmazken psikolojik saldırganlık (.04; $p < .05$) alt boyutuna göre anlamlı bir farka rastlanmıştır. Evli kadınların evlilik doyumu düzeylerinin evlilik süresine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin gerçekleştirilen Kruskal-Wallis H testi sonuçları Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. *Evlilik Süresine göre Evlilik Doyumu Düzeyleri*

Faktörler	Evlilik Süresi	N	Ortalama	SS	P
Evlilik Doyumu	1 yıldan az	22	113.02	10.09	.00
	1-5 yıl	54	115.36	7.31	
	5-10 yıl	34	84.16	7.19	
	10-20 yıl	47	78.13	11.41	
	20 yıldan fazla	31	81.18	11.51	

Tablo 6 incelendiğinde evli kadınların evlilik doyumu düzeylerinin (.00; $p > .05$) evliliğin süresine göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucu elde edilmiştir. Evli kadınların gelin-kayınvalide ilişkisi düzeylerinin çocuk sayısına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin gerçekleştirilen Kruskal-Wallis H testi sonuçları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Çocuk Sayısına göre Gelin-Kayınvalide İlişkileri Düzeyleri

Faktörler	Çocuk Sayısı	N	Ortalama	SS	P
Gelin-Kayınvalide İlişkileri	Çocuk sahibi değilim	55	93.71	40.30	.09
	1	44	90.51	39.32	
	2	60	97.69	38.92	
	3	21	112.57	37.33	
	4 ve 4'ten fazla	8	50.50	30.91	
Olumlu Etkileşim	Çocuk sahibi değilim	55	92.44	18.02	.17
	1	44	95.14	17.97	
	2	60	93.75	17.22	
	3	21	114.29	16.72	
	4 ve 4'ten fazla	8	58.88	18.14	
Müdahale/Evliliğe Etki	Çocuk sahibi değilim	55	92.01	8.69	.08
	1	44	84.52	8.35	
	2	60	104.84	7.97	
	3	21	106.14	8.70	
	4 ve 4'ten fazla	8	58.38	8.84	
Olumsuz Etkileşim	Çocuk sahibi değilim	55	99.64	6.44	.01
	1	44	85.33	6.68	
	2	60	96.60	6.89	
	3	21	113.36	5.95	
	4 ve 4'ten fazla	8	41.63	4.95	
Kocanın Rolü	Çocuk sahibi değilim	55	86.77	5.95	.11
	1	44	91.15	5.69	
	2	60	101.97	6.42	
	3	21	112.52	6.24	
	4 ve 4'ten fazla	8	62.75	6.73	
Psikolojik Saldırganlık	Çocuk sahibi değilim	55	102.47	5.01	.16
	1	44	89.69	4.90	
	2	60	93.14	4.41	
	3	21	102.69	4.45	
	4 ve 4'ten fazla	8	54.81	4.45	
Kocanın Tarafsızlığı	Çocuk sahibi değilim	55	97.46	2.56	.50
	1	44	101.43	2.35	
	2	60	92.66	2.64	
	3	21	87.64	2.46	
	4 ve 4'ten fazla	8	67.81	3.44	

Tablo 7 incelendiğinde evli kadınların gelin-kayınvalide ilişkisi düzeylerinin (.09; $p>.05$) ve olumlu etkileşim (.17; $p>.05$), müdahale/evliliğe etki (.08; $p>.05$), kocanın rolü (.11; $p>.05$), psikolojik saldırganlık (.16; $p>.05$), kocanın tarafsızlığı (.50; $p>.05$) alt boyutlarında çocuk sayısına göre anlamlı farklılık görülmezken olumsuz etkileşim (.01; $p<.05$) alt boyutuna göre anlamlı bir farka rastlanmıştır. Evli kadınların evlilik doyumu düzeylerinin çocuk sayısına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin gerçekleştirilen Kruskal-Wallis H testi sonuçları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Çocuk Sayısına göre Evlilik Doyumu Düzeyleri

Faktörler	Çocuk Sayısı	N	Ortalama	SS	P
Evlilik Doyumu	Çocuk sahibi değilim	55	106.45	8.47	.19
	1	44	95.44	9.03	
	2	60	85.08	9.95	
	3	21	97.14	11.79	
	4 ve 4’ten fazla	8	70.88	15.24	

Tablo 8 incelendiğinde evli kadınların evlilik doyumu düzeylerinin (.19; $p>.05$) çocuk sayısına göre anlamlı farklılık göstermediği sonucu elde edilmiştir. Evli kadınların gelin-kayınvalide ilişkisi düzeylerinin gelir düzeyine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin gerçekleştirilen Kruskal-Wallis H testi sonuçları Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Gelir Düzeyine göre Gelin-Kayınvalide İlişkileri Düzeyleri

Faktörler	Gelir Düzeyi	N	Ortalama	SS	p
Gelin-Kayınvalide İlişkileri	Alt Gelir Düzeyi	20	93.00	47.02	.15
	Orta Gelir Düzeyi	157	92.55	38.54	
	Üst Gelir Düzeyi	11	125.00	33.24	
Olumlu Etkileşim	Alt Gelir Düzeyi	20	98.88	21.41	.24
	Orta Gelir Düzeyi	157	92.15	17.41	
	Üst Gelir Düzeyi	11	120.09	14.06	
Müdahale/Evliliğe Etki	Alt Gelir Düzeyi	20	86.38	9.38	.07
	Orta Gelir Düzeyi	157	93.08	8.40	
	Üst Gelir Düzeyi	11	129.59	6.31	
Olumsuz Etkileşim	Alt Gelir Düzeyi	20	81.25	47.02	.04
	Orta Gelir Düzeyi	157	93.65	38.54	
	Üst Gelir Düzeyi	11	130.68	33.24	
Kocanın Rolü	Alt Gelir Düzeyi	20	95.30	21.41	.51
	Orta Gelir Düzeyi	157	93.12	17.41	
	Üst Gelir Düzeyi	11	112.68	14.06	
Psikolojik Saldırganlık	Alt Gelir Düzeyi	20	98.33	9.38	.37
	Orta Gelir Düzeyi	157	92.57	8.40	
	Üst Gelir Düzeyi	11	115.14	6.31	
	Alt Gelir Düzeyi	20	79.35	7.53	

Kocanın Tarafsızlığı	Orta Gelir Düzeyi	157	95.45	6.52	.30
	Üst Gelir Düzeyi	11	108.50	6.19	

Tablo 9 incelendiğinde evli kadınların gelin-kayınvalide ilişkisi düzeylerinin (.15; $p>.05$) ve olumlu etkileşim (.24; $p>.05$), müdahale/evliliğe etki (.07; $p>.05$), kocanın rolü (.51; $p>.05$), psikolojik saldırganlık (.37; $p>.05$), kocanın tarafsızlığı (.30; $p>.05$) alt boyutlarında gelir düzeyine göre anlamlı farklılık görülmezken olumsuz etkileşim (.04; $p<.05$) alt boyutuna göre anlamlı bir farka rastlanmıştır. Evli kadınların evlilik doyumu düzeylerinin gelir düzeyine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin gerçekleştirilen Kruskal-Wallis H testi sonuçları Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Gelir Düzeyine göre Evlilik Doyumu Düzeyleri

Faktörler	Gelir Düzeyi	N	Ortalama	SS	p
Evlilik Doyumu	Alt Gelir Düzeyi	20	90.15	13.98	.80
	Orta Gelir Düzeyi	157	94.42	9.43	
	Üst Gelir Düzeyi	11	103.59	7.84	

Tablo 10. incelendiğinde evli kadınların evlilik doyumu düzeylerinin (.80; $p>.05$) gelir düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucu elde edilmiştir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bulgular bölümünde de görüldüğü üzere gelin-kayınvalide ilişkisi ile evlilik doyumu arasında “.47” oranında pozitif yönde orta düzeyde ve anlamlı ilişki olduğu sonucu elde edilmiştir. Buradan hareketle gelin-kayınvalide ilişkisinin olumlu ilerlediği evliliklerde evlilikten alınan doyumunda olumlu ilerlediği söylenebilmektedir. Alan yazını incelendiğinde yapılan çalışmalarda da benzer sonuçlar ile karşılaşıldığı görülmüştür. Aydın ve Canel (2017) tarafından gelin-kayınvalide ilişkisinin evlilik doyumunu yordayıp yordamadığı ile ilgili 107 çift ile yapılan çalışmada hem kadınlar hem erkekler için yordadığı sonucu elde edilmiştir. Aydın (2017) tarafından yapılan bir çalışmada ise gelin-kayınvalide ilişkisinin evlilik doyumunu kadınlar içinde erkekler içinde yordadığı sonucu elde edilmiştir. Bir başka çalışmada Öztürk (2013) tarafından 136 evli çift ile yapılmış çalışmada ve kayınvalide kabul-reddi, partner kabul-reddi, evlilik çatışması ve evlilik doyumu arasında anlamlı ilişki olduğu sonucu elde edilmiştir. Wu vd. (2010) tarafından 125 Tayvanlı kadın ile yapılan çalışmada kayınvalide ile yaşanan çatışmanın eşlerin evlilik doyumunu yordadığı ve kayınvalide ile yaşanan çatışmanın evlilik doyumunu olumsuz etkilediği sonucu elde edilmiştir.

Analizlerden elde edilen sonuçlarda gelin-kayınvalide ilişkilerinin eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucu elde edilmiştir. Alt boyutlara göre incelendiğinde de tüm alt boyutlara göre anlamlı farklılık görülmediği tespit edilmiştir. Alan yazını incelendiğinde benzer sonuçlar elde edildiği görülmüştür. Karakaş-Uslu (2019) tarafından yapılan çalışmada gelin-kayınvalide ilişkileri ile eğitim düzeyi arasında anlamlı farklılık görülmediği tespit edilmiştir. Aydın (2017) tarafından yapılan çalışmada da gelin-kayınvalide ilişkilerinin eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucu elde edilmiştir. Türkiye’de yapılan araştırmalar benzer sonuçlar vermiştir bunun nedeni olarak benzer örneklem grubu ile çalışılması örnek gösterilebilir yurtdışında yapılan bir çalışmada ise kayınvalide ile ilişkinin eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucu elde edilmiştir (akt. Aydın, 2017, s. 126; Adams, 2000). Evlilik doyumunun ise eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucu elde edilmiştir. Ortalamalara bakıldığında de en yüksek ortalamaya sahip kategorinin yüksek lisans/doktora kategorisine ait olduğu tespit edilmiştir. Çağ ve Yıldırım (2013) tarafından yapılan çalışmada da evlilik doyumu ile eğitim düzeyi arasında ters yönde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir yani bireylerin eğitim düzeyleri arttıkça evlilik doyumu düzeyleri düşmektedir. Üncü (2007) tarafından yapılan bir başka çalışmada eğitim durumlarına göre evlilik doyumları incelendiğinde en yüksek ortalamaya sahip kategorinin lise mezunlarına ait olduğu görülürken en düşük ortalamasının ise ilköğretim mezunlarına ait olduğu sonucu ile karşılaşılmıştır. Öztürk (2020) tarafından yapılan çalışmada ise evlilik doyumu ile eğitim düzeyi arasında anlamlı fark gösterdiği görülmüş ancak ortalaması yüksek kategorinin ilköğretim mezunlarına ait olduğu sonucu tespit edilmiştir. Sonuç olarak bakıldığında evlilik doyumu ile eğitim düzeyi arasında ilişki çalışmalarda benzer sonuçlar görülürken hangi eğitim düzeyinde daha yüksek doyum yaşandığına dair farklı sonuçların ortaya çıktığı görülmektedir.

Analiz sonuçlarından bir diğerine göre gelin-kayınvalide ilişkileri ile evlilik süresi arasında anlamlı fark görülmediği tespit edilmiştir. Alt boyutlara göre incelendiğinde ise sadece psikolojik saldırganlık alt boyutuna göre anlamlı fark görüldüğü tespit edilmiştir. Psikolojik saldırganlık alt boyutu gelinin kayınvalidesinden gördüğü psikolojik baskıyı ifade etmektedir (Aydın, 2017, s. 66). Bu alt boyutta anlamlı farklılık görülmesinin nedeni olarak birlikte geçirdiği zamanın artması ile kayınvalidenin gelinden daha çok beklenti içerisine girmesi söylenebilir. Alan yazını incelendiğinde de benzer sonuçlar elde edildiği görülmüştür (Karakaş-Uslu, 2019; Aydın, 2017). Shih ve Pyke'a (2010) göre ise evliliğin uzunluğu ile gelin-kayınvalide arasındaki uyum kocanın arabulucu rolünü üstlenip üstlenmemesi ile yakından ilgilidir. Analiz sonuçlarına göre evlilik doyumuna ile evlilik süresi arasında anlamlı fark görüldüğü tespit edilmiştir. Ortalamalara bakıldığında ise en yüksek ortalamaya 1-5 yıl arasındaki bireylerin sahip olduğu görülmüştür. Alan yazını incelendiğinde Alaçam (2020) tarafın yapılan çalışmada evlilik doyumuna ile evlilik süresi arasında negatif yönde ve anlamlı bir ilişki olduğu sonucu elde edilmiştir. Yılmaz (2020) tarafından gerçekleştirilen çalışmanın bulgularına göre ise çiftlerin evlilik süresi arttıkça evlilik doyumlarının değişkenlik gösterdiği çoğu zaman ise azaldığı sonucu elde edilmiştir. Buradan hareketle çalışmanın bulgular kısmında evliliğin daha ilk yıllarında evlilik doyumunun yüksek olduğu bulunmuş alan yazını ile tutarlı bir sonuç elde edildiği görülmüştür.

Çocuk sayısına göre incelendiğinde ise gelin-kayınvalide ilişkileri ile evli kadınların sahip oldukları çocuk sayıları arasında anlamlı fark görülmediği tespit edilmiştir. Alt boyutlara göre incelendiğinde ise sadece olumsuz etkileşim alt boyutuna göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Alan yazını incelendiğinde de benzer sonuçların elde edildiği görülmüştür. Pfeifer (1989) tarafından yapılan çalışmada da çocuk sahibi olmak ve kayınvalide ile kurulan ilişki arasında anlamlı farklılık bulunamadığı tespit edilmiştir (akt. Aydın, 2017, s. 126; Pfeifer, 1989). Shih ve Pyke (2010) tarafından yapılan çalışmada ise anne olan kadınların çocuk sahibi olmayan kadınlara göre kayınvalideleri ile daha fazla çatışma yaşadıkları ifade edilmiştir. Buna bir sebep olarak çocuğu büyütürken kayınvalidenin çok müdahaleci davranmasının gelinle iletişimlerinde çatışma yaşamalarına neden olması gösterilebilir. Evlilik doyumuna ile çocuk sayısı arasında anlamlı fark bulunup bulunmadığı analiz edildiğinde ise anlamlı fark görülmediği sonucu elde edilmiştir. Alan yazını incelendiğinde ise çocuk sahibi olan kadınların çocuk sahibi olmayanlara göre daha düşük düzeyde evlilik doyumuna sahip oldukları görülmüştür (Aras, 2020, s. 42). Bunun nedeni olarak çiftlerin çocuk sahibi olduktan sonra zamanlarının büyük bir bölümünü çocuklarına ayırmaları bu nedenle birbirleri ile ilgilenebilecekleri zamanın daha kısıtlı hale gelmesi görülebilir. Farklı bir sonuç olarak Keleş (2019) tarafından yapılan araştırmaya göre ise çocuk sayısı ile evlilik doyumuna arasında anlamlı farklılık görüldüğü tespit edilmiştir. Bunun nedeni olarak ise bireylerin çocukları dünyaya geldikten sonra duydukları sevinç ve mutluluğun aralarındaki ilişkiye de olumlu etkilemesi gösterilebilir.

Son değişken olan gelir düzeyine göre incelendiğinde ise gelin-kayınvalide ilişkilerinin gelir düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucu elde edilmiştir. Alt boyuta göre incelendiğinde ise sadece olumsuz etkileşim alt boyutuna göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucu elde edilmiştir. Alan yazını incelendiğinde ise Karakaş-Uslu (2019) tarafından yapılan çalışmada da benzer sonuçlar elde edilmiş gelin-kayınvalide ilişkisi ile gelir düzeyi arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Aydın (2017) tarafından yapılan çalışmada da benzer sonuçlar elde edildiği görülmüş gelin-kayınvalide ilişkisi ile gelir düzeyi arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Evlilik doyumuna göre incelendiğinde ise gelir durumuna göre anlamlı farklılık görülmediği tespit edilmiştir. Alan yazını incelendiğinde ise Keleş (2019) tarafından yapılan çalışmada gelir düzeyi ile evlilik doyumuna arasında anlamlı farklılık görülmediği sonu elde edilmiştir. Örnekleme sadece İstanbul olarak değerlendirilen bir çalışmada ise orta ve yüksek gelir düzeyine sahip bireylerin alt gelir düzeyine sahip bireylere göre evliliklerinden aldıkları doyumun daha fazla olduğu sonucu elde edilmiştir (Alaçam, 2020, s. 38).

Alan yazını incelendiğinde gelin-kayınvalide ilişkileri ve evlilik doyumunun bir arada çalışıldığı az sayıda çalışmaya rastlanmıştır bu nedenle alan yazınına katkı sağlayacağı düşünülmüştür. Çalışma süresince pandemi döneminde olunduğu için örneklem grubu sınırlı tutulmuştur örneklem grubu geliştirilerek araştırmacılar yeni bir çalışma oluşturabilir. Çalışma içerisinde kullanılan değişkenler çalışılacak konuya uygunluğuna bağlı olarak değiştirilebilir.

5. KAYNAKÇA

- Alaçam, S. (2020). *Evli bireylerde evlilik doyumu aldatma eğilimi ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Işık Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Akgün, R., & Polat-Uluocak, G. (2010). Evlilikte etkili iletişim ve problem çözme: Bir toplum merkezindeki kadınlarla gerçekleştirilen grup çalışması. *Aile ve Toplum Eğitim-Kültür ve Araştırma Dergisi*, 23(23), 9-22. doi: 10.21560/spcd.65009.
- Aras, E.N. (2020). *Kadınlarda evlilik doyumunun cinsel yaşam kalitesi ve bilişsel çarpıtmalar bağlamında incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Aydın, E. (2017). *Anne-oğul bağlanmasının gelin-kayınvalide ilişkisi ve evlilik doyumunu yordamadaki rolü*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Aydın, E., & Canel, A. N. (2017). Anne-oğul bağlanmasının gelin-kayınvalide ilişkisi ve evlilik doyumunu yordamadaki rolü. *Marmara Üniversitesi Kadın ve Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 1-16. doi: 10.26695/mukatcad.2018.7
- Baran, M. (2013). *Kadınlara verilen iletişim çatışmaları eğitiminin evlilik doyumu üzerine etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Atatürk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Buluş, M., & Bağcı, B. (2016). Evlilik doyumu: Aile yılmazlığı ve etkili iletişim becerilerinin rolü. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(40), 136-152. doi: 10.21764/efd.00737
- Canel, A. N. (2007). *Ailede problem çözme, evlilik doyumu ve örnek bir grup çalışmasının sınanması*. Yayınlanmamış doktora tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Çağ, P., & Yıldırım, İ. (2013). Evlilik doyumunu yordayan ilişkisel ve kişisel değişkenler. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 4(39), 13-23.
- Eskin, M. (2012). Evlilik terapisi için başvuran çiftlerin evlilik doyumu ve evlilik terapisiyle hakkındaki görüşleriyle ilişkili etmenler. *Klinik Psikiyatri*, 15(1), 226-237.
- Fenell, D. L. (1993). Characteristics of long-term first marriages. *Journal of Mental Health Counseling*, 15(4), 446-460.
- Gülsün, M., Ak, M., Bozkurt, A. (2009). Psikiyatrik açıdan evlilik ve cinsellik. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 1(1), 68-79. doi: 10.18863/pgy.42190
- Hünler, O, S., Gençöz, T. (2003). Boyun eğici davranışlar ve evlilik doyumu ilişkisi: Algılanan evlilik problemleri çözümünün rolü. *Türk Psikoloji Dergisi*, 18(51), 99-108.
- Jean-Turner, M., Young, C. R., Black, K. I. (2006). Daughters-in-law and mothers-in-law seeking their place within the family: A qualitative study of differing viewpoints. *Family Relations*, 55(5), 588-600. doi: 10.1111/j.1741-3729.2006.00428.x
- Karakaş-Uslu, C. (2019). *Gelin-kayınvalide ilişkisinin anne-kız bağlanması ve demografik değişkenler bağlamında incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Keleş, S. (2019). *Aile yaşam döngüsü içerisinde evlilik doyumunun incelenmesi: İstanbul örneği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Yalova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yalova.
- King, M.E. (1994). Marital satisfaction. *The Family Journal*, 2(1), 48-50. doi: 10.1177/1066480794021008
- Rands, M., Levinger, G., Mellinger, G.D. (1981). Patterns of conflict resolution and marital satisfaction. *Journal Of Family Issues*, 2(3), 297-321. doi: 10.1177/0192513X8100200303
- Öztürk, N. (2020). *Evli bireylerde toplumsal cinsiyet rolleri yüklemeleri ile evlilik doyumu ve depresyon arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Öztürk, M. (2013). *The interrelationship between in-laws acceptance rejection, intimate partner acceptance rejection, marital conflict, and overall marital satisfaction evaluation*. Unpublished master dissertation. Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul, Türkiye.

Rosen-Grandon, J.R., Myers, J.E., Hattie, J.A. (2004). The relationship between marital characteristics, marital interaction processes, and marital satisfaction. *Journal of Counseling and Development*, 82(40). doi: 58-68. 10.1002/j.1556-6678.2004.tb00286.x

Shih, K. Y., Pyke, K. (2016). Power, resistance, and emotional economies in women's relationships with mothers-in-law in chinese immigrant families. *Journal of Family Issues*, 31(3), 333-357. doi:10.1177/0192513X09350875

Shih, K. Y., Pyke, K. (2016). Seeing mothers-in-law through the lens of the mothering ideology: An interview analysis of taiwanese, taiwanese american, and mexican american daughters-in-law. *Journal of Family Issues*, 37(14), 1968-1993. doi: 10.1177/0192513X15570319

Silverstein, J.L. (1990). The problem with in-laws. *Journal of Family Therapy*, 14(4), 399-412. doi:10.1046/j..1992.00469.x

Vural-Batik, M., Kalkan, M. (2017). Evlilikte algılanan sorun çözme becerileri ve evlilik doyumu. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(5), 2630-2646.

Yılmaz, H., İlketenci, R., Yılmaz, A. S., Mamirova, C. (2018). Evli bireylerin problem çözmeye kullandıkları yaklaşımlar ve evlilik uyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(2), 445-462.

Yılmaz, H.K. (2020). *Eşle yaşanan sorunlar ile evlilik doyumu arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Ticaret Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Woolley, M. E., & Greif, G. L. (2019). Mother-in-law reports of closeness to daughter-in-law: The determinant triangle with the son and husband. *Social work*, 64(1), 73-82. doi: 10.1093/sw/swy055

Wu, T. F., Yeh, K. H., Cross, S. E., Larson, L. M., Wang, Y. C., & Tsai, Y. L. (2010). Conflict with mothers-in-law and taiwanese women's marital satisfaction: The moderating role of husband support. *The Counseling Psychologist*, 38(4), 497-522. doi: 10.1177/0011000009353071

6. EXTENDED ABSTRACT

The belief that the relationship between mother-in-law and bride is full of tension and power struggles also manifests itself between cultures, popular and scientific discourses, and historical periods (Shih & Pyke, 2015, p. 2). There are many reasons for the problems between the bride and mother-in-law. Emotional separation of the bride from her family of origin will help her develop new loyalty and bond with her partner. If the individual is not separated enough, jealousy and rivalry between the bride and mother-in-law will become more likely. Unresolved disappointments or anger towards one's own parent will also be transferred to the mother-in-law if the bride provides a negative transference to her mother-in-law. We can say that another person important in this relationship is the husband. According to a study conducted on Taiwanese women, women see their husbands as an important resource for dealing with conflicts with their mother-in-law (Wu, Yeh, Cross, Larson, Wang, & Tsai, 2010, p. 502). When spouses feel that their husbands are ignoring the conflict or taking the side of their mothers, they may feel that their husbands are not supporting them, which may reduce their sincere feelings towards their husbands (cited in Wu et al., 2010, p. 503; Tsai, 2002). Marital satisfaction can be explained as the level of meeting people's expectations within the marital union. The aim of this study is to evaluate the relationship between bride-mother-in-law relationships and marital satisfaction levels of married women and to examine them according to some variables.

The research, which aims to examine the relationship between married women's perceptions of the bride-mother-in-law relationship and their marital satisfaction, is a descriptive study based on the relational research design in a quantitative model. The study group, found randomly from each geographical region in Turkey are 188 women in the 21-57 age range selected. In order to determine some characteristics of the participants, the literature on the bride-mother-in-law relationship and marital satisfaction was examined, and a "Personal Information Form" prepared by the researcher was used to obtain data on variables thought to be related to these concepts. The scale developed by Aydın (2017) was prepared to evaluate the relationship between the mother-in-law perceived by the bride. The scale consists of 40 items and 6 sub-dimensions. The scale developed by Tezer (1996) was prepared

to measure the satisfaction of individuals from marriage. When the reliability analysis of the data was done, the coefficient of the bride-mother-in-law relationship scale data to Cronbach was found to be ".96", and the coefficient of the marital life scale to Cronbach was ".91". When Kolmogorov Smirnov analysis was applied to understand whether the data was normally distributed, it was seen that the data of the bride-mother-in-law relationship scale (.00, $p < .05$) and the marital life scale data (.00, $p < .05$) did not show normal distribution, so non-parametric tests were applied. . Participants' perception of bride-mother-in-law relationships; "Kruskall-Wallis H test" was used to determine whether there is a significant difference according to education level, duration of marriage, number of children and income level.

As can be seen in the findings section, it was found that there was a positive, moderate and significant relationship at the rate of ".47" between the bride-mother-in-law relationship and marital satisfaction. Based on this, it can be said that marriage progresses positively in marriages where the bride-mother-in-law relationship progresses positively.

In the results obtained from the analyzes, it was concluded that the bride-mother-in-law relationship did not differ significantly according to the education level. When analyzed according to sub-dimensions, it was determined that there was no significant difference according to all sub-dimensions. When the literature was examined, it was seen that similar results were obtained. It was found that marital satisfaction differed significantly according to the education level. Looking at the averages, it was determined that the category with the highest average belongs to the master's / doctorate category. In the study conducted by Çağ and Yıldırım (2013), it was found that there is an inverse relationship between marital satisfaction and education level, that is, as the education levels of individuals increase, their marital satisfaction levels decrease.

According to another analysis results, it was determined that there was no significant difference between the bride-mother-in-law relationship and the duration of marriage. When examined according to the sub-dimensions, it was found that there was a significant difference only according to the psychological aggression sub-dimension. When the literature was examined, it was seen that similar results were obtained (Karakaş-Uslu, 2019; Aydın, 2017). According to the analysis results, it was found that there was a significant difference between marital satisfaction and the duration of marriage.

When analyzed according to the number of children, it was found that there was no significant difference between bride-mother-in-law relationships and the number of children married women have. When the literature was examined, it was seen that similar results were obtained. When the difference between marriage satisfaction and the number of children was analyzed, it was found that there was no significant difference. When the literature is examined, it has been observed that women who have children have a lower level of marital satisfaction compared to those who do not (Aras, 2020, p. 42).

When the last variable is examined according to income level, it is found that the bride-mother-in-law relationship does not differ significantly according to the income level. When analyzed according to the sub-dimension, it was found that there was a significant difference only according to the negative interaction sub-dimension. When the literature is examined, similar results were obtained in the study conducted by Karakaş-Uslu (2019), and no significant difference was found between the relationship between bride-mother-in-law and income level. When analyzed according to marital satisfaction, it was found that there was no significant difference according to income level. When the literature was examined, it was found that there was no significant difference between income level and marital satisfaction in the study conducted by Keleş (2019).